”Oksholmerne”

Er man bibliofil, har man en lidenskab for bøger i endeløse rækker på hylder.

I den lange gang ud til køkkenet viste det sig ved indflytning, at der var plads til endnu et par reoler eller tre, så turen gik til ”**I**kke **K**edeligere **E**nd så meget **A**ndet” også kaldet IKEA – Worldwide – såmænd for at fuldende indflytningen og få bøgerne på plads.

Her var ikke råd til Mogensen eller Wegner, og selv at bygge en af træ er dyrt - helt bortset fra, at det tager tid at tømre sådan en reol sammen, når den både skal bære Georg Brandes i uddrag, ”Power and Property in Inca Peru”, ”Bantu Prophets in South Africa” og en del litteratur om Søren Kirkegaard, og så står det endda tilbage at få plads til meget andet.

I IKEA handler det om spånplade beklædt med folie og papirbagklædning – ikke noget møbelarkitektonisk mesterværk, men et acceptabelt beløb på plastkortet og så en lille nøgle til at samle det hele med, suppleret med et antal rørepinde fra farvehandleren for at få den rette bagud hældning på dette visdommens tempel.

”Du skal ikke købe sådan noget” har min snedkerven altid sagt, når han betragtede mine andre indkøb af arkitektoniske kortslutninger fra det møbelmæssige overdrev, men hvad, han kan jo selv, og reoler er vel bare papkasser på en anden måde!

Jeg købte tre små og overbeviste mig selv om, at det var ikke mere, end hvad man kunne tillade sig at kassere, når man ikke kunne holde dem ud længere, ligesom med alt det andet, man køber og smider væk, for sådan er det jo i dag.

Foretagsomme personer i selvstændighedskulturen producerer x antal varer – af jern, træ eller plastik, mens andre personer, forbrugere kalder man dem, er beskæftiget med at smide væk. ”Alt skal væk!” står der engang imellem med store bogstaver på butiksruden, og tydeligere kan det vel ikke siges. Hele den vestlige verdens rigdom er bygget op på det forhold, at der er nogen, der producerer, og der er andre, der smider væk. Derfor er renten så lav, for det går i dag så godt med at smide væk, at intet overhovedet kan nå at trække renter. Ikke noget med kapitallogikkens merværdi eller liberale filosofier om pengestrømmenes veje og vildveje – næh køb og smid væk, det virker, og det er det, vi skal se at få dem lært i Afrika og andre steder. De går og gemmer på tingene alt for længe.

Som nu dengang vi var fattige, Marie og jeg, og levede på polsk i en lille lejlighed på Vesterbro med kakkelovn og jævnstrøm dengang vi havde besluttet, at vi ville gifte os til maj på trods af, at jeg manglede et par sko at blive gift i; hertil kom, at pengene var små og gode råd var dyre og sko helt ubetalelige.

Konfirmationstøjet kunne jeg hente hos ”Onkel”. Lånekontoret havde heldigvis åbent om lørdagen, men sko - jeg ejede ikke et par sko, som kunne shines og klare et

kirkegulv. Men heldigvis vidste jeg, hvor jeg muligvis kunne finde et passende par. Jeg måtte prøve, om ikke jeg kunne låne min fars ”Oksholmere”. Det var sko med sjæl og stor ælde. Aristokrater blandt selskabssko. Dengang gemte man sådan et par sko i generationer, men man var som sagt også fattige og forstod sig på at passe på arven.

Hvor ”Oksholmerne” stammede fra, var der ingen der vidste, men de havde på et tidspunkt tilbage i tiden tilhørt en lektor, der bar samme imponerende navn og vist nok var noget ved musikken, det mente man i hvert fald blandt familiens ældste, når skoene kom på tale. Min fars onkel havde arvet dem og havde i flere år spillet mange strygekvartetter - blandt andre Beethovens ”De gale” - i ”Oksholmerne” iført kjole og hvidt. Min far havde arvet dem og brugt dem i hen ved tredive år. Efter at have berømmet deres fortræffelige egenskaber som fodtøj for en kordirigent med mange koncerter bag sig i Odd Fellow Logens store sal, ja så gav han nu afkald og sagde for altid farvel til ”Oksholmerne”. Han ville ikke have dem tilbage efter endt brug, selv om det nok var med et vist vemod, for det havde været et par gode orgelsko. Pedalspil kræver sine sko. Bach eller Cesar Frank, der skal rammes rigtigt.

Jeg har hørt om en kvindelig fransk orgelspiller, der spillede med stilethæle! Men man hører nu så meget.

”Oksholmerne” havde sikkert kostet mere i skosværte igennem årene, end hvad man havde måttet betale for dem, da de blev indkøbt i sin tid, men de kunne også skinne, som var det laksko. Jeg siger jer. De havde ligefrem sjæl og intet gulv var for fint til ”Oksholmerne”. De kunne danse de bedste partier på balletten, ja Bournonville ville have berømmet dem. Og de ville have haft en hovedrolle i ”Blomsterfesten i Genzano” - den fra 1858, som blev opført sidste gang på Det Kongelige Teater i 1929. Pas de deux’en for hovedpartiet danses dog stadig, og det er her ”Oksholmerne” kunne komme ind i billedet.

Jeg overtog dem mod på tro og love at udvise respekt og kun gøre værdig brug ”af ”Oksholmerne”. Og så blev vi gift den maj.

En dag, jeg var på Universitetet, stod ”Oksholmerne” i vejen, syntes det. Og bevares de kunne også stå inderst i skabet og se lidt trætte og en smule forsagte ud, og set fra et kvindesynspunkt var de også nok passé, så Marie min kone, som skulle leve med mig i modgang og medgang, greb dem og reverenter talt smed dem ud uden smålig skelen til arv og miljø og alt det der.

Det var et smerteligt tab, men fra den dag af blev vi rigere og rigere!

M-BJ 2021